

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1958-1959.

VERGADERING VAN 24 JUNI 1959.

Ontwerp van wet tot wijziging van de op 15 januari 1948 samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen, tot bestrijding van de fiscale ontwijking.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIEN (1) UITGEBRACHT
DOOR DE HEER van LOENHOUT.

DAMES EN HEREN,

Dit wetsontwerp omvat verschillende verbeteringen en aanvullingen van bestaande fiscale wettelijke bepalingen met het doel de fiscale ontwijking tegen te gaan.

Er is ontwijking telkens als door een subtiële interpretatie van de teksten de geest van de wet wordt voorbijgestreefd.

Vooraf zij gezegd dat er geen enkel verband bestaat tussen deze wet en de wet op de fiscale hervorming die door de Regering werd aangekondigd. De in het vooruitzicht gestelde hervorming ten andere is fundamenteel, terwijl de onderhavige wet nodig is om de verkeerde interpretaties, die tot misbruiken hebben geleid, onmogelijk te maken.

(1) De volgende leden hebben aan de beraadslagingen van de Commissie deelgenomen :

De hh. Pierre DE SMET, voorzitter; Adam, Couplet, De Baeck, baron de Dorlodot, Louis Desmet, Doutrepont, Godin, Harmegnies, Hougardy, Janssen, Lacroix, Leemans, Ligot, Meurice, Molter, Van Bulck, Van Laeys, Vermeylen, Vreven, Wiard en van Loenhout, verslaggever.

R. A 5712.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

210 (Zitting 1958-1959) : Ontwerp overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1958-1959.

SÉANCE DU 24 JUIN 1959.

Projet de loi modifiant les lois relatives aux impôts sur les revenus, coordonnées le 15 janvier 1948, en vue de combattre l'évasion fiscale.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES (1)
PAR M. van LOENHOUT.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le présent projet de loi comprend diverses dispositions améliorant et complétant les lois fiscales existantes en vue de combattre l'évasion fiscale.

En effet, celle-ci est possible grâce à une interprétation subtile des textes, qui va à l'encontre de l'esprit même de la loi.

Notons au préalable que la présente loi n'a aucun rapport avec celle relative à la réforme fiscale annoncée par le Gouvernement. D'ailleurs, cette réforme aura un caractère fondamental, alors que la présente loi ne vise qu'à empêcher les interprétations erronées qui ont entraîné certains abus.

(1) Les membres suivants ont participé aux délibérations de la Commission :

MM. Pierre DE SMET, président; Adam, Couplet, De Baeck, le baron de Dorlodot, Louis Desmet, Doutrepont, Godin, Harmegnies, Hougardy, Janssen, Lacroix, Leemans, Ligot, Meurice, Molter, Van Bulck, Van Laeys, Vermeylen, Vreven, Wiard et van Loenhout, rapporteur.

R. A 5712.

Voir :

Document du Sénat :

210 (Session de 1958-1959) : Projet transmis par la Chambre des Représentants.

Eerste artikel.

Dit artikel betreft de taks op roerende goederen (mobiliënbelasting), en legt, bij verhuring van roerende goederen die gemeubelde woningen stofferen, de verplichting der betaling der belasting op aan de «genieters» van de huur.

Wettelijk is de huurder de belasting verschuldigd. In de praktijk is het de eigenaar die als belasting-schuldige dient te betalen. Aangezien dienaangaande betwistingen zijn gerezen, wordt door de wet de thans door de Administratie gehuldigde praktijk bekrachtigd.

Dit artikel werd met algemene stemmen aangenomen.

Artikelen 2 en 7.

Voor onroerende goederen die tot bedrijfsdoel-einden worden aangewend, worden soms zeer hoge huurprijzen bedongen die verre de normale prijzen overschrijden. Door zekere personen werden bedrijven in vennootschappen omgevormd, die dan de eigendommen in huur namen tegen zulke abnormale prijzen.

Het abnormale gedeelte van de huurprijs wordt ingevolge 26, paragraaf 2, 1°, S.W.I. bewezen door de vergelijking met gelijkaardige onroerende goederen.

Juist aangepaste vergelijkingspunten vinden is echter niet gemakkelijk en geeft steeds aanleiding tot betwistingen. Het nader bepalen van de elementen die in acht kunnen worden genomen, wat in artikel 2 gebeurt, zal bijdragen tot het vermijden van zulke betwistingen en de belasting van de werkelijk abnormale huurprijzen mogelijk maken.

Artikel 7 brengt een aanvulling van artikel 40 der samengeschatte wetten, waarbij ook de over-dreven huurprijs belastbaar wordt gesteld in de aanvullende personele belasting.

Beide artikelen werden met algemene stemmen aangenomen.

Artikelen 3, 6, 8 en 15.

Deze artikelen betreffen het regime der levens-verzekeringen onderschreven met het oog op een pensioenverhoging hetzij in kapitaal of in rente.

Zij hebben aanleiding gegeven vanwege meerdere commissarissen tot verschillende opmerkingen en vragen tot uitleg.

THEORETISCHE UITEENZETTING.

Een uiteenzetting van het huidige regime, de uit dit regime voortspruitende fiscale ontwijken en anderzijds de nieuwe maatregelen tot bestrijding van deze ontduiking, blijkt wel gewenst.

Article premier.

Cet article relatif à la taxe sur les biens mobiliers (taxe mobilière), impose, en cas de location de biens mobiliers garnissant des habitations meublées, le paiement de l'impôt aux bénéficiaires du produit de la location.

Légalement, l'impôt est dû par le locataire. Dans la pratique, c'est le propriétaire qui en est redevable. Ce point ayant donné lieu à des contestations, la loi confirme la pratique administrative actuellement en vigueur.

L'article premier a été adopté à l'unanimité.

Articles 2 et 7.

Il arrive que des loyers très élevés, de loin supérieurs aux prix normaux, soient appliqués à des immeubles affectés à un usage professionnel. Certaines personnes ont transformé leur entreprise en société, celle-ci prenant alors les immeubles en location à un prix anormal.

En vertu de l'article 26, § 2, 1°, des lois coordonnées, la partie du loyer qui apparaît exagérée est déterminée par la comparaison avec des immeubles similaires.

Il n'est pas facile de trouver des points de comparaison adéquats, et cela donne toujours lieu à des contestations. En précisant les éléments d'appréciation, l'article 2 contribuera à éviter ce genre de contestations et permettra d'imposer les loyers réellement exagérés.

L'article 7 complète l'article 40 des lois coordonnées en soumettant le loyer exagéré à l'impôt complémentaire personnel.

Les deux articles ont été adoptés à l'unanimité.

Articles 3, 6, 8 et 15.

Ces articles se rapportent au régime des assurances-vie souscrites en vue de la constitution d'une pension soit en capital, soit sous forme de rente.

A ce sujet, plusieurs commissaires ont formulé des observations et demandé des explications.

EXPOSÉ THÉORIQUE.

Il paraît opportun de donner un aperçu du régime actuel, ainsi que des cas d'évasion fiscale qui en résultent et, d'autre part, des mesures envisagées pour combattre cette dernière.

Huidig regime.

Volgens artikel 30bis, 3°, S.W.I. geniet belastingvrijdom, binnen de hiernavermelde perken en voorwaarden, het gedeelte van de winsten bezoldigingen of baten dat de belastingplichtige aanwendt tot het vormen, door de levensverzekering, van een rente of van een kapitaal :

- hetzij te zijnen bate (verzekering in geval van leven);
- hetzij ten bate van zijn rechthebbenden (verzekering bij overlijden).

Opdat de premies van een verzekering in geval van leven belastingvrijdom zouden kunnen genieten, dient het contract normaal ten einde te lopen wanneer de belastingplichtige de ouderdom van 65 jaar (mannen) of van 60 jaar (vrouwen) bereikt, met mogelijkheid van anticipatie respectievelijk van de ouderdom van 55 jaar (mannen) of van 50 jaar (vrouwen) af.

In geval van verzekering bij overlijden moeten de begunstigden de echtgenote of familieleden tot de tweede graad van de verzekerde belastingplichtige zijn.

De belastingvrijdom wordt slechts toegestaan voor zover de stortingen 10 % van de eerste schijf van 50.000 frank van de bruto-bezoldigingen, nettowinsten of netto-baten, en 6 % van het overige van deze bezoldigingen, winsten of baten niet overtreffen; deze percentages worden evenwel op 15 en 9 gebracht voor de belastingplichtigen geboren vóór 1 januari 1900.

Artikel 29, § 1, 2° en 3° lid, S.W.I., stelt de bij middel van vrijgestelde stortingen gevestigde sommen gelijk met belastbare bezoldigingen.

Overeenkomstig de artikelen 35 en 46, S.W.I., worden de renten, genoten vanaf de normale of vervroegde vervaltijd van het contract, alsmede de waarden van de renten, genoten in geval van afkoop van het contract vóór zijn normale vervaltijd en vóór 55 jaar of 50 jaar, belast volgens het gemeen recht, d.w.z. samen met de andere belastbare inkomsten opgetrokken gedurende het jaar van inning, en tegen de aanslagvoet welke verband houdt met het geheel van de inkomsten; terwijl de kapitalen geïnd op de normale vervaldag van het contract of vanaf 55 of 50 jaar (toegestane anticipatie) afzonderlijk belastbaar zijn, tegen de aanslagvoet verband houdende met de rente die zou voortvloeien uit hun conversie in lijfrente.

Wanneer een belastingplichtige een tijdelijke verzekering bij overlijden met afnemend kapitaal afsluit, tot waarborg van een bij annuïteiten terugbetaalbare lening, worden niet alleen de verzekeringspremie, maar ook de annuïteiten — vaste en veranderlijke — tot afschrijving of wedersamenstelling van het ontleende kapitaal vrijgesteld. De Administratie heeft aanvaard de annuïteiten tot afschrijving of wedersamenstelling van het ontleende kapitaal gelijk te stellen met het gedeelte van een gemengde verzekeringspremie dat geleide-

Système actuel.

En vertu de l'article 30bis, 3°, des lois coordonnées est immunisée, dans les limites et aux conditions indiquées ci-après, la partie des bénéfices, rémunérations ou profits que le contribuable affecte à la constitution, par l'assurance-vie, d'une rente ou d'un capital :

- soit à son profit (assurance en cas de vie);
- soit au profit de ses ayants droit (assurance en cas de décès).

Lorsqu'il s'agit d'une assurance en cas de vie, il faut, pour que les primes puissent être immunisées, que le contrat expire normalement lorsque le contribuable assuré a atteint au moins l'âge de 65 ans (hommes) ou de 60 ans (femmes), étant entendu qu'il existe toutefois une faculté d'anticipation respectivement dès l'âge de 55 ans pour les hommes ou de 50 ans pour les femmes.

Lorsqu'il s'agit d'une assurance en cas de décès, il faut que les bénéficiaires soient le conjoint ou les parents jusqu'au deuxième degré du contribuable assuré.

L'immunité n'est accordée que dans la mesure où les versements ne dépassent pas 10 % de la première tranche de 50.000 francs des rémunérations brutes, des bénéficiaires nets ou des profits nets et 6 % du restant de ces rémunérations, bénéfices ou profits, ces pourcentages étant portés respectivement à 15 % et 9 % pour les contribuables nés avant le 1er janvier 1900.

L'article 29, § 1er, al. 2 et 3, L.C., assimile les sommes constituées au moyen des versements immunisés à des rémunérations imposables.

En vertu des articles 35 et 46, L.C., les rentes perçues à partir de l'expiration normale ou anticipée du contrat et les valeurs des rentes perçues en cas de rachat du contrat avant son expiration normale et avant 55 ou 50 ans sont taxées suivant le régime de droit commun, c'est-à-dire cumulativement avec les autres revenus imposables recueillis pendant l'année de la perception et au taux afférent à l'ensemble; tandis que les capitaux perçus à l'expiration normale du contrat ou à partir de 55 ou 50 ans (anticipation tolérée) sont taxables distinctement et au taux afférent à la rente qui résulterait de leur conversion en rente viagère.

Lorsqu'un contribuable contracte une assurance temporaire au décès à capital décroissant, garantissant un emprunt remboursable par annuités, l'immunité est consentie non seulement en raison de la prime d'assurance, mais aussi en raison des annuités — fixes et variables — d'amortissement ou de reconstitution du capital emprunté. C'est essentiellement pour ne pas défavoriser, sur le plan fiscal, les contribuables modestes ou moyens ayant souscrit pareille assurance « de solde restant dû » auprès de la Caisse Générale d'Epargne et de

lijk het verzekerd kapitaal moet samenstellen (spaarpremie), om op fiscaal gebied geen nadeel te berokkenen aan de bescheiden en middelmatige belastingplichtigen die bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas, tot waarborg van een hypothecaire lening, een dergelijke « schuldsaldo-verzekering » hebben onderschreven.

Uit het huidige regime voortvloeiende fiscale ontwiking.

Terwijl bovenbedoelde maatregelen er essentieel toe strekten de verzekering tegen de ouderdom en het vroegtijdig overlijden te bevorderen (samenstelling van een pensioen of van een aanvullend rust- of overlevingspensioen of van een enige toelage in de plaats van een rente of een pensioen), is gebleken dat zij, in al te veel gevallen, gediend hebben tot verdoken belastingontwikkling.

En dit wegens :

- het feit dat de vrijgestelde premieën, in absolute cijfers, onbeperkt zijn : de belastingplichtigen die over zeer ruime en vaste beroepsinkomsten beschikken — en die overigens reeds ruimschoots beveiligd zijn tegen de gevolgen van de ouderdom en van het vroegtijdig overlijden — genieten de fiscale vrijstelling voor zeer hoge premieën, welke uiteindelijk voor 65 % door de Schatkist worden gedragen (35 % B.B. en 30 % A.P.B. voor de inkomstschijf die één miljoen frank overtreft);
- het aanslagregime van de levensverzekeringskapitalen : deze kapitalen worden slechts werkelijk belast in uitzonderlijke gevallen, wanneer de uit hun omzetting voortvloeiende rente het vrijgesteld minimum overschrijdt; wanneer ze toch belast worden, ondergaan de belangrijke door de voormelde belastingplichtigen opgetrokken kapitalen dan nog slechts een geringe taxatie in vergelijking met de belasting uitgespaard dank zij de belastingvrijdom van de premies;
- de mogelijkheid om, onder begunstiging van de anticipatie, zeer belangrijke kapitalen aan elke aanslag te doen ontsnappen: het volstaat de inning ervan over een aantal jaren zodanig te spreiden dat de conversierente van de elk jaar opgetrokken schijf onder het vrijgesteld minimum blijft;
- de mogelijkheid die aan belastingplichtigen boven 65 jaar gelaten wordt om contracten van zeer korte duur te onderschrijven : men begunstigt aldus het afsluiten van contracten die, zonder de belastingvrijdom, de verzekerde niet zouden interesseren en die geen enkel kenmerk van een verzekeringscontract vertonen;
- het verlenen van belastingvrijdom voor de aflossingsannuïteiten van al de jaarlijks aflosbare leningen, van zodra zij gewaarborgd zijn door een « schuldsaldoverzekering »; eensdeels, is men er toe gekomen toe te laten te speculeren op het krediet om een belangrijk gedeelte van de bedrijfsinkomsten aan de fiscale heffing te

Retraite, en garantie d'un emprunt hypothécaire, que l'Administration a accepté d'assimiler les annuités d'amortissement ou de reconstitution du capital emprunté à la partie d'une prime d'assurance mixte qui constitue progressivement le capital assuré (prime d'épargne).

*Evasion fiscale
résultat du régime actuellement en vigueur.*

Alors que les mesures susvisées tendaient essentiellement à favoriser l'assurance contre la vieillesse et le décès prématuré (constitution d'une pension ou d'un complément de pension de retraite ou de survie ou d'une allocation unique tenant lieu de rente ou de pension), il est apparu qu'elles avaient servi, dans de trop nombreux cas, à masquer une évasion fiscale.

Et ce, en raison :

- de la non-limitation, en chiffres absolus, du montant des primes immunisées : des contribuables disposant de gros revenus professionnels stables — déjà largement prémunis par ailleurs contre les conséquences de la vieillesse et du décès prématuré — bénéficient de l'immunité fiscale à raison de primes très élevées, dont le coût est, en définitive, supporté par le Trésor à concurrence de 65 % (35 % de T.P. et 30 % d'I.C.P. pour la tranche de revenus dépassant 1 million de francs);
- du régime de taxation des capitaux d'assurance-vie : ceux-ci ne sont effectivement taxés que dans les cas exceptionnels où la rente qui résulterait de leur conversion dépasse le minimum exonéré; lorsqu'ils sont effectivement taxés, les capitaux importants perçus par les contribuables susvisés ne subissent encore qu'une taxation dérisoire au regard du gain d'impôts résultant de l'immunité des primes constitutives;
- de la possibilité de faire échapper, à la faveur de l'anticipation, des capitaux très importants à toute taxation : il suffit d'en établir la perception sur un nombre d'années tel que la rente de conversion de la tranche perçue chaque année soit inférieure au minimum exonéré;
- de la possibilité laissée aux contribuables âgés de plus de 65 ans de souscrire des contrats de durée fort réduite : on favorise ainsi la conclusion de contrats qui, sans l'immunité fiscale, ne présenteraient aucun intérêt pour l'assuré et qui n'ont aucun des caractères d'un contrat d'assurance;
- de l'octroi de l'immunité des annuités d'amortissement de tous les emprunts amortissables annuellement, du moment qu'ils sont garantis par une assurance de « solde restant dû » : d'une part, on en est arrivé à permettre de spéculer sur le recours au crédit pour faire échapper une partie importante des revenus professionnels à

ontrekken en, anderdeels, heeft men de afsluiting begunstigd van schuldsaldoverzekeringen (voordien toegepast voor een duur van minstens 10 jaar) tot dekking van financieringscontracten — op korte termijn — voor de aankoop van autovoertuigen, meubelen, huishoudapparaten, enz., kortom verrichtingen die met vroegtijdig overlijden of ouderdomsverzekering niets gemeens hebben.

Voorgestelde maatregelen om deze belastingontduiking te bestrijden.

1° De levensverzekeringspremie slechts vrijstellen ten belope van maximum 40.000 frank (60.000 fr. voor de belastingplichtigen geboren vóór 1 januari 1900), ten einde het uit deze vrijstelling voortvloeiend voordeel binnen redelijke perken te houden.

Op te merken valt dat, rekening houdend met de thans geldende percenten die zullen behouden blijven, de belastingplichtigen, hetzij zij vóór of na 1 januari 1900 geboren zijn, de volledige vrijstelling zullen kunnen blijven genieten wanneer hun bruto-bezoldigingen, netto-winsten of nettobaten 633.000 frank niet overschrijden.

2° De vrijstelling beperken tot de premies betreffende één enkel contract of meerdere contracten die in de loop van hetzelfde jaar verstrijken, ten einde te vermijden dat belangrijke kapitalen zouden geplijst worden uitsluitend om deze kapitalen aan de belasting te doen ontsnappen.

Het is wel verstaan dat belastingplichtigen die verschillende in de loop van hetzelfde jaar verstrijkende contracten hebben afgesloten die prestaties voorzien in geval van leven en, bovendien, contracten met prestaties uitsluitend in geval van overlijden, voor al deze contracten verder de vrijstelling zullen kunnen genieten binnen de voziene perken.

3° In samenhang met de sub. 2° bedoelde maatregel, vermijden dat de belastingplichtige die voor verschillende contracten verstrijkend in de loop van hetzelfde jaar belastingvrijdom heeft genoten, door anticipatie de uitbetaling van de verzekerde kapitalen zou doen verdelen over verschillende jaren zodat de kapitalen aan de belasting zouden ontsnappen.

Aanvankelijk werd te dien einde overwogen de thans geldende mogelijkheid van anticipatie eenvoudig in te trekken.

Na een nieuw onderzoek van het probleem en ten einde op dit punt een werkelijk gelijke behandeling van loontrekkenden en niet-loontrekkenden te verzekeren, wordt voorgesteld :

a) niet meer de mogelijkheid te voorzien van anticipatie respectievelijk van de ouderdom van 55 jaar (mannen) of 50 jaar (vrouwen) af, maar uitsluitend in de loop van de vijf jaren welke aan de normale vervaltijd van het contract voorafgaan, naar analogie met de mogelijkheid van anticipatie van de arbeiders- en bediendenpensioenen;

l'emprise fiscale et, d'autre part, on a favorisé la juxtaposition de contrats d'assurance « de solde restant dû » (pratiqués antérieurement pour une durée minimum de 10 ans) à des contrats de financement — à court terme — d'achats à tempérament d'automobiles, de mobiliers, d'appareils ménagers, etc.; c'est-à-dire, en bref, des opérations qui n'ont rien de commun avec l'assurance-vieillesse et décès prématuré.

Mesures proposées en vue de combattre cette évasion fiscale.

1° N'immuniser les primes d'assurance-vie qu'à concurrence de 40.000 francs au maximum (60.000 francs pour les contribuables nés avant le 1er janvier 1900) et ce, en vue de maintenir l'avantage qui résulte de cette immunité dans des limites raisonnables.

A noter que, compte tenu des pourcentages actuellement en vigueur et qui resteront maintenus, les contribuables pourront continuer à bénéficier à plein de l'immunité lorsque leurs rémunérations brutes, bénéfices nets ou profits nets ne dépasseront pas 633.000 francs, que les intéressés soient nés avant ou après le 1er janvier 1900.

2° Limiter l'immunité aux primes afférentes à un seul contrat ou à plusieurs contrats expirant au cours de la même année et ce, en vue d'éviter le fractionnement de capitaux importants motivé exclusivement par le souci de faire échapper ces capitaux à l'impôt.

Bien entendu, les contribuables qui sont titulaires de plusieurs contrats prévoyant des prestations en cas de vie et expirant au cours de la même année et, en outre, de contrats prévoyant des prestations uniquement en cas de décès pourront encore bénéficier de l'immunité, dans les limites prévues, en raison de tous ces contrats.

3° Corrélativement à la mesure visée au 2°, éviter que le contribuable ayant bénéficié de l'immunité en raison de plusieurs contrats expirant au cours de la même année ne puisse encore, à la faveur de l'anticipation, échelonner la perception des capitaux assurés sur plusieurs années de manière à faire échapper ces capitaux à l'impôt.

Primitivement, il avait été envisagé, à cet effet, de supprimer purement et simplement la faculté d'anticipation actuellement prévue.

Après nouvel examen du problème et en vue d'établir sur ce point une réelle équivalence entre les salariés et les non-salariés, il est proposé :

a) de ne plus prévoir la faculté d'anticipation respectivement dès l'âge de 55 ans (hommes) ou de 50 ans (femmes), mais uniquement au cours des cinq années qui précèdent l'expiration normale du contrat et ce, par analogie avec la faculté d'anticipation des pensions de retraite des ouvriers et employés;

b) voor de berekening van de ermede verbandhoudende belastingen, de afkoopwaarden geëind in de loop van de vijf jaren welke aan de normale vervaltijd van het contract voorafgaan, slechts met kapitalen gelijkstellen in de gevallen waarin de belastingplichtige in de loop van hetzelfde jaar is overgegaan tot de anticipatie van alle contracten waarvoor hij vrijstelling van belasting heeft genoten (tot de anticipatie van de verzekeringscontracten bij overlijden alleen zal wel te verstaan, niet in de loop van hetzelfde jaar moeten worden overgegaan om de afkoopwaren van de verzekeringscontracten bij leven of bij leven en overlijden te kunnen laten belasten als « kapitalen »);

4° Van de gunst van de vrijstelling uitsluiten, de contracten onderschreven na de leeftijd van 65 jaar (mannen) of 60 jaar (vrouwen), met dien verstande dat met het afsluiten van een nieuw contract zullen worden gelijkgesteld, de verlenging van een contract tot na de aanvankelijke voorziene termijn, het opnieuw van kracht maken van een vroeger afgekocht of verminderd contract, enz.

5° De vrijstelling van de annuïteiten tot aflossing van leningen welke door een schuldsaldoverzekering gedekt zijn, van volgende voorwaarden afhankelijk stellen :

a) het leencontract en het verzekeringscontract dat het dekt, zullen beide een duur van ten minste 10 jaar moeten hebben;

b) op het einde van elke jaarlijkse periode zal het nog verzekerd kapitaal moeten gelijk zijn aan het nog verschuldigd saldo van de lening;

c) de lening zal moeten aangegaan zijn met het oog op de verwerving of het bouwen van een gebouwd onroerend goed (hypothecaire lening).

* * *

Deze maatregelen kunnen geenszins diegenen hinderen, die van het thans in voege zijnde stelsel geen misbruik hebben gemaakt.

Zij die er misbruik van hebben gemaakt, zullen, indien zij kunnen, hun contracten moeten aanpassen aan de nieuwe voorwaarden tot vrijstelling, op gevaar af van in de toekomst deze vrijstelling niet meer te genieten.

Diegenen onder hen die, ten overstaan van bovengemelde nieuwe voorwaarden, de vrijstelling niet meer kunnen of willen genieten, zullen evenwel niet aan de belasting worden onderworpen voor het gedeelte van de pensioenen, kapitalen, enz., dat zij door middel van de vroeger vrijgestelde premieën zullen hebben gevormd.

BESPREKING IN DE COMMISSIE.

Het fiscaal regime van de levensverzekeringen is het voorwerp geweest van een algemene bespreking. De Commissie was unaniem akkoord om de misbruiken uit de weg te ruimen waartoe dit regime heeft aanleiding gegeven.

b) de n'assimiler à des capitaux, pour le calcul des impôts y afférents, les valeurs de rachat perçues au cours des cinq années précédant l'expiration normale du contrat, que dans les cas où le contribuable a anticipé au cours de la même année tous les contrats en raison desquels il a bénéficié de l'immunité fiscale (les contrats d'assurance uniquement en cas de décès ne devront, bien entendu, pas être anticipés au cours de la même année pour que les valeurs de rachat des contrats d'assurance en cas de vie ou en cas de vie et de décès puissent être taxées comme des « capitaux »).

4° Exclure du bénéfice de l'immunité les contrats souscrits après l'âge de 65 ans (hommes) ou de 60 ans (femmes), étant entendu que seront assimilées à la conclusion d'un nouveau contrat, la prorogation d'un contrat au delà du terme initialement prévu, la remise en vigueur d'un contrat antérieurement racheté ou réduit, etc.

5° Subordonner l'immunité des annuités d'amortissement d'emprunts couverts par une assurance « de solde restant dû » aux conditions suivantes :

a) le contrat d'emprunt et le contrat d'assurance qui le couvre devront avoir, tous deux, une durée minimum de 10 ans;

b) à la fin de chaque période annuelle, il devra y avoir équivalence entre le capital demeurant assuré et le solde restant dû de l'emprunt;

c) l'emprunt devra être contracté en vue de l'acquisition ou de la construction d'un immeuble bâti (emprunt hypothécaire).

* * *

Ces mesures ne peuvent en rien gêner ceux qui n'ont pas abusé du système actuellement en vigueur.

Quant à ceux qui en ont abusé, ils devront, s'ils le peuvent, adapter leurs contrats aux nouvelles conditions mises à l'immunité, sous peine de ne plus pouvoir bénéficier de celle-ci pour l'avenir.

Ceux d'entre eux qui, compte tenu des nouvelles conditions susvisées, ne pourront plus ou ne voudront plus bénéficier de l'immunité, ne seront cependant pas soumis à l'impôt sur la partie des pensions, capitaux, etc., qu'ils auront constituée au moyen des primes antérieurement immunisées.

DISCUSSION EN COMMISSION.

Le régime fiscal des assurances-vie a fait l'objet d'une discussion générale. La Commission a été unanime pour supprimer les abus auxquels le régime a donné lieu.

Een lid was evenwel van mening dat er niet van misbruik kan gesproken worden ten aanzien van het bij de wet voorzien vrijgesteld bedrag van 10 % van de eerste schijf van 50.000 frank van de brutobezoldigingen of nettowinsten en baten en 6 % van het overige dezer inkomsten.

Om deze reden kan hij zich niet aansluiten bij het invoeren van een maximum vrijstelling van 40.000 frank (60.000 fr. voor de verzekerden geboren vóór 1900). Een ander lid sluit zich bij deze mening aan.

Zij betogen dat deze nieuwe grens een aftakeling betekent van het spaarwezen en de voorziening tegen de ouderdom die ten grondslag liggen aan de thans van kracht zijnde fiscale bepalingen terzake. De wet moet toelaten zich een rente of pensioen te vormen in verhouding met het inkomen van de activiteitsperiode en indien kan aangenomen worden dat sommige personen, bij gebrek aan een in absolute cijfers uitgedrukt vrijgesteld bedrag, een al te hoge levensverzekering onder vrijstelling van belasting kunnen afsluiten, zou hoogstens kunnen ingestemd worden met een grensbedrag van 80.000 frank, wat ook de ouderdom van de verzekerde zij. Dit grensbedrag zou nochtans niet van toepassing zijn op de contracten die uitsluitend voor het geval van overlijden zijn afgesloten, omdat deze vorm van verzekering bij uitstek de daad van voorzorg is ten gunste van de echtgenote en de kinderen, welke de van kracht zijnde fiscale bepalingen heeft willen aanmoedigen.

Amendementen op artikel 3.

Deze leden hebben aangetoond welke gevolgen de toepassing van een grensbedrag in absolute waarde kan hebben op de vorming van een pensioen bij leven en overlijden en dan ook de volgende amendementen ingediend :

« a) In het derde lid van n° 2° van artikel 3, de woorden « 40.000 frank per belastbare periode » te vervangen door « 80.000 frank per belastbare periode ».

« b) In het vierde lid van n° 2° van dit artikel, de woorden « en 60.000 frank » te vervangen door « en 80.000 frank ».

« c) Het vierde lid van n° 2° van dit artikel aan te vullen als volgt : « Het grensbedrag van 80.000 frank per belastbare periode is niet toepasselijk op de verzekeringen die uitsluitend voor het geval van overlijden zijn afgesloten ».

Deze amendementen werden als volgt verantwoord :

a) en b) : Artikel 3 van dit ontwerp van wet bepaalt een tweede grensbedrag in absolute waarde voor de vrijstelling van belasting inzake levensverzekeringen.

Niemand betwist dat er misbruiken zijn; zij moeten worden uitgeschakeld. Maar de teksten die aan de Hoge Vergadering worden voorgelegd moeten niet verder gaan dan wat daartoe vereist is. Zij mogen de wetten van 1951 en 1953, die tot stand kwamen voor de verdediging van het spaarwezen en het vooruitzicht, niet aftakelen.

Un membre a estimé toutefois qu'il ne peut être question d'abus en ce qui concerne le montant immunisé prévu par la loi, soit 10 % de la première tranche de 50.000 francs des rémunérations brutes, des bénéfices nets ou des profits nets et 6 % du restant de ces revenus.

C'est pourquoi il ne peut se rallier à l'instauration d'une immunisation maxima de 40.000 francs (60.000 fr. pour les assurés nés avant 1900). Un autre commissaire déclare être du même avis.

Ils exposent que ce nouveau plafond conduit au démantèlement des lois élaborées pour la défense de l'épargne et de la prévoyance qui sont à la base des dispositions fiscales actuellement en vigueur en la matière. La loi doit permettre la constitution d'une rente ou d'une pension proportionnelle aux revenus de la période d'activité et si l'on peut admettre qu'à défaut d'une limitation en chiffres absolus du montant immunisé, certaines personnes ont pu souscrire une assurance-vie trop importante sous le bénéfice de l'immunité fiscale, on pourrait tout au plus être d'accord sur un plafond de 80.000 francs, quel que soit l'âge de l'assuré. Ce plafond ne pourrait toutefois s'appliquer qu'aux contrats d'assurance en cas de décès, étant donné que cette formule est l'acte essentiel de prévoyance au profit de l'épouse et des enfants que les dispositions fiscales en vigueur ont voulu encourager.

Amendements à l'article 3.

Les membres en question ont montré l'incidence de l'application d'un plafond en valeur absolue sur la constitution d'une pension en cas de décès et à la retraite. Ils ont déposé les amendements suivants :

« a) Au 3e alinéa du 2° de l'article 3, remplacer les mots « 40.000 francs par période imposable » par les mots « 80.000 francs par période imposable ».

« b) Au 4e alinéa du 2° de cet article, remplacer les mots « et 60.000 francs » par les mots « et 80.000 francs ».

« c) Compléter le 4e alinéa du 2° de cet article, par la phrase suivante : « La limitation de 80.000 fr. par période imposable n'est pas applicable aux assurances conclues uniquement pour le cas de décès ».

Les amendements étaient justifiés comme suit :

a) et b) L'article 3 du présent projet de loi ajoute un second plafond en valeur absolue à l'immunisation fiscale en matière d'assurance-vie.

Que des abus aient été commis, personne ne le conteste et il importe de les corriger. Mais les textes soumis à la Haute Assemblée ne doivent pas aller au delà des exigences de cette correction. Ils ne doivent pas conduire au démantèlement des lois de 1951 et de 1953 qui furent élaborées pour la défense de l'épargne et de la prévoyance.

Dit is echter wel het resultaat van het voorstel om een tweede grensbedrag te bepalen, doordat dit laatste veel te laag wordt gesteld : 40.000 frank en 60.000 frank, naargelang de belastingplichtigen vóór of na 1 januari 1900 zijn geboren.

De wet van 8 maart 1951 beperkt de vrijstelling trouwens reeds in belangrijke mate. De premie mag niet meer bedragen dan 10 % van de eerste tranche van 50.000 frank van de bezoldigingen, baten en winsten en 6 % van het overblijvende gedeelte, met een verhoging tot 15 % en 9 % voor de belastingplichtigen die vóór 1 januari 1900 zijn geboren. Laatstgenoemden zullen echter weldra 60 jaar oud zijn en derhalve zal deze verhoging binnenkort geen uitwerking meer hebben.

Indien men evenwel van oordeel is dat sommige personen met een vaste betrekking, bij gebrek aan een tweede grensbedrag, al te hoge levensverzekeringen met vrijstelling van belasting kunnen afsluiten en dat een tweede grensbedrag onontbeerlijk is, stellen wij, aldus de indieners van de amendementen, voor slechts één grensbedrag van 80.000 frank te bepalen in plaats van de twee bedragen, 40.000 en 60.000 frank, die het ontwerp van wet wil invoeren.

Er zij vermeld dat deze bedragen van 40.000 fr. en 60.000 frank aan het einde van 1956 voorkwamen in een eerste ontwerp n° 640 van de heer Liebaert, toenmalig Minister van Financiën.

Doch in 1956 was het grensbedrag voor de berekening van de wettelijke bijdragen der bedienden 6.000 frank per maand. In 1960 zal dit 10.000 frank zijn.

De verhoging bedraagt dus 2/3.

De in het ontwerp n° 640 van 1956 opgenomen grensbedragen moeten logischerwijze ook met 2/3 worden verhoogd, wat 70.000 frank en 100.000 frank zou geven. Gemakshalve wordt voorgesteld één enkel tweede grensbedrag te nemen, en wel 80.000 fr.

c) De opmerkingen van de Administratie hebben betrekking op de gemengde verzekeringen, d.w.z. kontrakten op grond waarvan een kapitaal wordt uitbetaald bij pensionering of bij vroegtijdig overlijden.

De Administratie beoogt deze vorm van verzekeringen, wanneer zij beweert dat industriëlen in de huidige omstandigheden « met de fiscale vrijstelling » een al te groot kapitaal « pensioenering » kunnen samenstellen.

Er bestaat echter een andere vorm van verzekering, nl. de « Levenslange Verzekering », waarbij de verzekerde nooit het kapitaal ontvangt, aangezien dit slechts betaalbaar is bij zijn overlijden.

Deze vorm van verzekering nu is juist de daad van voorzorg ten gunste van echtgenote en kinderen welke de wetten van 8 maart 1951 en 10 november 1953 hebben willen aanmoedigen.

Elk misbruik is dus uitgesloten en fiscale ontwijking is evenmin mogelijk, want indien voor dit type van verzekering geen *tweede* grens in absolute

Or c'est à cela qu'aboutit la proposition d'un second plafond, parce qu'il est fixé à un montant beaucoup trop bas : 40.000 francs et 60.000 francs, suivant que les contribuables sont nés avant ou après le 1er janvier 1900.

Il est rappelé que la loi du 8 mars 1951 prévoit déjà, pour l'immunisation, une limite importante. La prime ne peut être supérieure à 10 % de la première tranche de 50.000 francs des rémunérations, bénéfices et profits et de 6 % de l'excédent, taux portés à 15 % et 9 % pour les contribuables nés avant le 1er janvier 1900. Ceux-ci auront prochainement 60 ans et ce relèvement n'entrera bientôt plus en ligne de compte.

S'il est jugé, néanmoins, que pour certaines personnes à situation stable, l'absence d'un second plafond permet la souscription en immunisation fiscale, d'assurances trop importantes et que l'introduction d'un second plafond s'avère indispensable, les auteurs des amendements proposent de ne prévoir qu'un plafond de 80.000 francs en remplacement des deux plafonds de 40.000 et 60.000 fr. prévus dans le projet de loi.

Rappelons que ces chiffres de 40.000 et 60.000 fr. prévus ont été envisagés vers la fin de l'année 1956 par un premier projet n° 640 de M. Liebaert, alors Ministre des Finances.

Or, en 1956, le plafond servant au calcul des cotisations légales des employés était de 6.000 fr. par mois. Il sera, en 1960, de 10.000 francs.

L'augmentation est de 2/3.

Les plafonds envisagés en 1956 dans le projet n° 640 doivent logiquement, eux aussi, être majorés de 2/3, ce qui donnerait 70.000 et 100.000 francs. Pour la facilité, il est proposé de s'arrêter à un seul second plafond qui serait fixé à 70.000 francs.

c) Les observations faites par l'Administration se rapportent aux assurances mixtes, c'est-à-dire à des contrats qui prévoient un capital à la retraite et un capital en cas de décès prématuré.

C'est à cette forme d'assurance que l'Administration fait allusion lorsqu'elle dit que des industriels, « en immunisation fiscale », peuvent se constituer dans l'état actuel des choses un capital « retraite » trop important.

Mais il existe une autre forme d'assurance qui s'appelle « Assurance-vie entière », où l'assuré ne touche jamais le capital, celui-ci n'étant payable qu'à son décès.

Cette forme d'assurance constitue essentiellement l'acte de prévoyance au profit de l'épouse et des enfants que les lois des 8 mars 1951 et 10 novembre 1953 ont voulu encourager.

Aucun abus n'est donc possible et il n'y a pas non plus d'évasion fiscale puisque, si l'on n'introduit pas pour ce type d'assurance de *second* plafond

waarde wordt ingevoerd, moet de premie toch nog binnen de perken blijven die gesteld zijn door de wet van 1951, namelijk 10 % van de eerste tranche van 50.000 frank van de bezoldiging en 6 % van het overige gedeelte.

Indien, aan de andere kant, een kontrakt van dit type afgekocht wordt, kan de verzekerde de bepalingen van artikel 6 niet doen gelden en wordt de afkoopwaarde belast, aangezien de betrokkene het voordeel verliest van artikel 2 van de wet van 10 november 1953.

Derhalve vragen de indieners van de amendementen dat geen tweede grensbedrag zou worden toegepast op de verzekeringen die enkel voor het geval van overlijden zijn afgesloten.

* *

De Minister geeft toe dat hier geen probleem van misbruik rijst. De vraag is alleen in welke mate de Schatkist moet tussenbeide komen, onder vorm van fiscale vrijstelling, om de belastingplichtigen aan te zetten hun oude dag en de toekomst van hun rechthebbenden te verzekeren.

Vóór de wet van 8 maart 1951, bestond er hoegeenaamd geen pensioenstelsel voor zelfstandigen, en het doel van de wetgever is blijkbaar geweest door fiscale tegemoetkomingen de initiatieven van belastingplichtigen aan te moedigen, welke ten doel zouden hebben zich een pensioen of gelijkaardig voordeel te verzekeren, zoals de pensioenen welke andere categorieën van staatsburgers reeds genoten.

Het komt er op aan de thans voorziene vrijstelling (10 % en 6 %) binnen redelijke perken te houden. De Minister geeft becijferde beschouwingen waaruit hij het besluit trekt dat het nieuwe grensbedrag verantwoord is. En hij ziet niet in waarom terzake een onderscheid zou moeten gemaakt worden tussen de verzekeringscontracten in geval van leven en die in geval van overlijden.

Enkele commissieleden verklaren dat verscheidene van de argumenten die door de indieners van de amendementen zijn aangevoerd, gegrond zijn en aandacht door de Regering dienen te worden onderzocht.

Deze commissieleden wensen dat hiermede rekening zou worden gehouden bij de herziening van de fiscale wetgeving.

Een lid stelt voor de besproken amendementen in te trekken, op voorwaarde dat de fiscale hervorming, die ter studie is, zou rekening houden met de argumentatie die ontwikkeld werd ter verdediging van die amendementen.

De Minister geeft toe dat de indieners van de amendementen belangwekkende beschouwingen hebben ten beste gegeven, o.m. wat betreft de wijze waarop de belasting moet worden toegepast, waarbij dan een onderscheid moet worden gemaakt tussen de bedrijfsinkomsten en het deel van deze inkomsten dat gebruikt wordt voor spaar- en voorzienigheidsverzekeringen.

en valeur absolue, la prime restera freinée par les dispositions de la loi de 1951, en l'occurrence 10 % des premiers 50.000 francs des rémunérations et 6 % de l'excédent.

D'autre part, si un contrat de ce type est racheté, le titulaire ne peut bénéficier des dispositions de l'article 6 et la valeur de rachat est taxée, l'intéressé perdant le bénéfice de l'article 2 de la loi du 10 novembre 1953.

En conséquence, les auteurs des amendements demandent que l'établissement d'un second plafond ne soit pas applicable aux assurances conclues uniquement pour le cas de décès.

* *

Le Ministre admet que, dans ce domaine, le problème des abus ne se pose nullement. La question est uniquement de savoir dans quelle mesure le Trésor doit intervenir, sous forme d'immunisation fiscale, pour inciter les contribuables à assurer leurs vieux jours et l'avenir de leurs ayants droit.

Avant la loi du 8 mars 1951, il n'y avait pas de régime de pension en faveur des indépendants, le but du législateur ayant été manifestement d'encourager, par des aménagements fiscaux, les initiatives des contribuables désireux de s'assurer une pension ou un avantage équivalent, à l'exemple des prestations dont bénéficiaient déjà les autres catégories de citoyens.

Il s'agit de maintenir dans des limites raisonnables l'immunisation actuellement prévue (10 % et 6 %). Le Ministre fournit des données chiffrées, dont il tire la conclusion que le nouveau plafond est justifié. Et il ne voit pas la raison pour laquelle une différence serait faite entre les contrats d'assurance en cas de vie et en cas de décès.

Des commissaires déclarent que plusieurs des arguments exposés par les auteurs de l'amendement sont fondés et méritent d'être examinés attentivement par le Gouvernement.

Ces commissaires souhaitent qu'il en soit tenu compte à l'occasion de la réforme de la législation fiscale.

Un membre propose de retirer les amendements en discussion, à condition que la réforme fiscale, qui est l'étude, tienne compte de l'argumentation qui a été développée en faveur de ces amendements.

Le Ministre admet que les auteurs des amendements ont fait état de considérations intéressantes, notamment en ce qui concerne le mode d'application de l'impôt, pour lequel il importe de distinguer les revenus professionnels et la partie des dits revenus qui est affectée à des actes d'épargne et de prévoyance.

Hij belooft dat hiermede rekening zal worden gehouden bij de basishervorming van het systeem der directe belastingen en deelt mede dat het wetsontwerp nog dit jaar zal worden ingediend.

Op die voorwaarde worden de amendementen ingetrokken. De Minister drukt hiervoor zijn dank uit en verklaart dat het bevorderen van het spaarwezen een van zijn bekommernissen is bij de uitbouw van de fiscale hervorming waaraan hij thans werkt.

Amendementen op artikel 6.

Volgende amendementen werden door dezelfde twee leden ingediend bij artikel 6 :

« a) Het tweede lid van artikel 6 aan te vullen als volgt : « De hiervorengenoemde periode van vijf jaren wordt op tien jaren gebracht voor de polissen van levensverzekeringen tot herstelling van een hypothecaire lening en ten belope van deze lening ».

» b) In het tweede lid, de woorden « wanneer deze de bij artikelen 29, paragraaf 3, en 30bis, 3°, voorziene vrijstelling genoten heeft » te vervangen door « wanneer deze de bij artikel 30bis, 3°, voorziene vrijstelling genoten heeft. »

De verantwoording luidde als volgt :

a) Artikel 6 verleent het voordeel van artikel 2 van de wet van 10 november 1953 alleen wanneer de anticipatie geschiedt in de loop van de vijf jaren die aan het verstrijken van het kontrakt bij leven voorafgaan.

De Raad van State heeft in zijn advies over het ontwerp n° 640 (zie commentaar bij artikel 10, alinea's 3 en 4) de aandacht van de Regering gevestigd op de moeilijkheden die uit deze bepaling zullen voortspuiten ingeval de levensverzekering als waarborg voor een hypothecaire lening dient.

Iemand van 25 jaar die een gemengde verzekering van veertig jaar met een hypothecaire lening van dertig jaar heeft aangegaan om zijn huis te kopen of te bouwen, kon tot dusver zijn verbintenis naleven op vijf en vijftigjarige leeftijd, met een anticipatie van 10 jaar, zonder daarom het voordeel van de wetten van 1951 en 1953 te verliezen.

Wordt artikel 6 in de voorgestelde tekst goedgekeurd, dan zullen de betrokkenen daardoor erg benadeeld zijn.

Derhalve wordt voor dit geval een lichte wijziging voorgesteld.

b) Hetzelfde artikel 6 bepaalt dat men, om de voordelen van de wet van 1953 te genieten, in geval van anticipatie, al de kontrakten in de loop van hetzelfde belastingjaar moet afkopen.

Deze bepaling sluit elk bedrog uit, en de indieners van de amendementen gaan er volkomen mee akkoord.

Maar volgens het ontwerp zullen, in geval van anticipatie, de polissen van de individuele verzekering (art. 30bis, 3°) samengevoegd worden met de opbrengst van de groepsverzekeringen (art. 29, § 3, eerste lid, van de samengeschakelde wetten).

Il promet qu'il en sera tenu compte lors de la réforme de base du système des impôts directs et il annonce que le projet de loi y afférent sera déposé dans le courant de cette année.

C'est dans ces conditions que les amendements ont été retirés. Le Ministre en exprime sa gratitude et déclare que la promotion de l'épargne est un des points qui le préoccupent dans l'élaboration de la réforme fiscale.

Amendements à l'article 6.

A cet article, les deux mêmes membres ont déposé l'amendement suivant :

« a) Compléter le 2e alinéa de l'article 6 par le texte suivant : « La limite de cinq années ci-dessus est portée à dix années pour les polices d'assurance sur la vie qui servent à la reconstitution d'un prêt hypothécaire et à concurrence de celui-ci ».

» b) Au deuxième alinéa, remplacer les mots « lorsque celui-ci a bénéficié de l'immunité prévue aux articles 29, paragraphe 3, et 30bis, 3° » par les mots « lorsque celui-ci a bénéficié de l'immunité prévue à l'article 30bis, 3° ».

La justification était libellée comme suit :

a) L'article 6 n'accorde le bénéfice de l'article 2 de la loi du 10 novembre 1953 que si l'anticipation a lieu uniquement au cours des cinq années qui précèdent le terme du contrat en cas de vie.

Le Conseil d'Etat, lors de l'examen du projet n° 640, a attiré l'attention du Gouvernement (voir commentaires sur l'article 10, alinéas 3 et 4) sur les difficultés qui résulteront de cette disposition lorsque l'assurance sur la vie est donnée en garantie d'un prêt hypothécaire.

Une personne de 25 ans ayant souscrit, pour l'achat ou la construction de sa maison, une assurance mixte de quarante ans avec prêt hypothécaire de trente ans, a jusqu'à présent la possibilité de remplir son engagement à 55 ans avec une anticipation de dix ans, tout en conservant le bénéfice des lois de 1951 et 1953.

Si l'article 6 est voté tel quel, les intéressés seront lourdement pénalisés.

C'est pourquoi une légère modification s'appliquant à ce cas est proposée.

b) Dans le même article 6, il est prévu que, pour bénéficier des avantages de la loi de 1953, en cas d'anticipation, tous les contrats devront être anticipés au cours du même exercice fiscal.

Cette disposition supprime les fraudes et les auteurs des amendements y souscrivent complètement.

Mais le projet prévoit, en cas d'anticipation, le cumul des polices d'assurance individuelle, article 30bis, 3°, et du produit des assurances de groupe, article 29, § 3, alinéa 1er, des lois coordonnées.

Voor de groepsverzekering werden geen misbruiken geconstateerd, en men ziet niet in waarom dit soort verzekering in het ontwerp van wet is opgenomen.

Deze samenvoeging schijnt trouwens onmogelijk, want de verzekerde kan wel over zijn individuele contracten naar goeddunken beschikken, maar voor de groepsverzekeringen is hij gebonden door het bediendencontract waarvan het reglement op de groepsverzekering een bestanddeel is.

* *

Naar aanleiding van deze amendementen, ontstond zich een nieuwe bespreking.

Artikel 6 sluit in zich dat de anticipatieperiode van de contracten, die thans bepaald is op 10 jaar, teruggebracht wordt op 5 jaar. Een amendement strekt om deze anticipatieperiode te behouden op 10 jaar voor de levensverzekeringen tot herstel van hypothecaire leningen en ten belope van deze leningen, omdat de beperking tot 5 jaar aan de betrokkenen financiële moeilijkheden zal berokkenen.

De Minister verklaart hier bezwaarlijk te kunnen op ingaan omdat de anticipatietermijn voor al de contracten dezelfde moet zijn, wat ook hun aanwending weze.

Hij wijst er op dat terzake combinaties bestaan die zeker niet beantwoorden aan het inzicht van de wetgever. Om te ontsnappen aan de ouderdomsvoorwaarde bij leven (65 jaar voor mannen, 60 jaar voor vrouwen) gaat men als volgt te werk : het levensverzekeringscontract verstrijkt op 65 jaar, met anticipatie op de datum van het verstrijken van het leningscontract en de premieën worden derwijze bepaald dat de afkoopwaarde van het verzekeringscontract op deze datum gelijk is aan het ontleende kapitaal. Wanneer het leningscontract vervalt, koopt de ontlener zijn levensverzekering af en de afkoopwaarde wordt aangewend tot terugbetaling van zijn ontleend kapitaal. Daar deze afkoopwaarde vereffend wordt binnen 10 jaar vóór het verstrijken van het verzekeringscontract, wordt zij beschouwd als kapitaal, dat het hierop slaande gunstig fiscaal regime ondergaat.

Eigenlijk zou het verzekeringscontract moeten aflopen op dezelfde datum als het leningscontract, zegge vóór 65 jaar, maar dan zou de verzekering op gebied van ouderdom de vrijstelling van de premieën niet toelaten. En om dit te voorkomen wordt vorenvermelde combinatie uitgedacht. De Minister meent dat er hier een fiscale ontwijking voorhanden is welke dient uitgeschakeld.

Stellers van de amendementen kunnen niet aannemen dat in geval van anticipatie, niet alleen al de individuele verzekeringscontracten maar ook het groepsverzekeringscontract moet afgekocht worden.

Zij menen dat het groepsverzekeringscontract terzake buiten beschouwing moet gelaten worden, omdat de verzekerde er niet vrij kan over beschikken en terzake geen misbruiken bestaan.

Aucun abus n'a été constaté en assurance de groupe et l'on ne s'explique pas l'introduction des assurances de groupe dans le projet de loi.

Cette adjonction nous paraît impossible, car si l'assuré peut disposer à son gré, de ses contrats individuels, il est, en assurance de groupe, tenu par le contrat d'emploi dont le règlement d'assurance groupe fait partie intégrante.

* *

Ces amendements ont donné lieu à un nouvel échange de vues.

L'article 6 a pour effet de ramener à 5 ans la période d'anticipation des contrats, actuellement fixée à 10 ans. L'un des amendements tend à maintenir la durée de cette période d'anticipation à 10 ans pour les assurances sur la vie qui servent à la reconstitution de prêts hypothécaires et à concurrence de ceux-ci, la limitation à 5 ans étant de nature à causer des difficultés financières aux intéressés.

Le Ministre déclare qu'il peut difficilement entrer dans cette voie, le délai d'anticipation devant être le même pour tous les contrats, quelle que soit leur affectation.

Il signale qu'il existe en la matière des combinaisons qui ne répondent certainement pas à l'intention du législateur. Pour éluder la condition d'âge en cas de vie (65 ans pour les hommes, 60 ans pour les femmes), on procède comme suit : le contrat d'assurance sur la vie expire à 65 ans, avec anticipation à la date d'échéance du contrat d'emprunt, et les primes sont fixées de manière telle que la valeur de rachat du contrat d'assurance à cette date soit égale au capital emprunté. Au moment où le contrat d'emprunt vient à échéance, l'emprunteur rachète son assurance-vie et la valeur de rachat sert au remboursement du capital emprunté. Cette valeur de rachat étant liquidée au cours des cinq années qui précèdent l'expiration du contrat d'assurance, est considérée comme capital et à ce titre, elle bénéficie du régime fiscal favorable qui s'y applique.

Le contrat d'assurance devrait expirer à la même date que le contrat d'emploi, soit avant l'âge de 65 ans, mais dans ce cas, l'assurance en vue de la vieillesse ne permettrait pas l'immunisation des primes. C'est pour éviter cet inconvénient que l'on a inventé la manœuvre décrite plus haut. Le Ministre estime qu'il s'agit en l'occurrence d'une évasion fiscale qu'il importe d'éliminer.

Les auteurs des amendements ne conçoivent pas qu'en cas d'anticipation, on doive racheter non seulement tous les contrats d'assurance individuels, mais aussi les assurances de groupe.

Ils estiment qu'il convient d'exclure le contrat d'assurance de groupe, étant donné que l'assuré ne peut en disposer librement et qu'aucun abus n'a été constaté dans ce domaine.

Een gedachtenwisseling ontstaat nopens dit twistpunt. De Minister meent dat hier wellicht misverstand bestaat en verduidelijkt het probleem als volgt :

De wijzigingen welke het besproken wetsontwerp aan het regime der levensverzekeringen wil brengen, slaan alleen op de individuele contracten bedoeld bij artikel 30*bis*, 3°, der samengeordende wetten, terwijl op de groepscontracten artikel 29, § 3 van toepassing is.

Krachtens artikel 35, § 1, derde lid, van dezelfde wetten worden de kapitalen, zowel van de groepscontracten als van de individuele contracten, afzonderlijk belast (dus zonder samenvoeging met de andere bedrijfsinkomsten), tegen de aanslagvoet die verband houdt met de rente voortvloeiend uit de conversie van die kapitalen.

Artikel 6 van het wetsontwerp bedingt dat ook als kapitalen zullen beschouwd en belast worden, de afkoopwaarden van levensverzekeringscontracten vereffend tijdens de anticipatieperiode van 5 jaar, indien de verzekerde in de loop van hetzelfde jaar al de verzekeringscontracten waarvoor hij vrijstelling van belasting heeft genoten, dus individuele en groepsverzekeringscontracten, geanticipeerd heeft.

Wat zal het gevolg daarvan zijn ?

Als iemand een groepscontract heeft en tevens een individueel contract dat hij wenst af te kopen binnen bedoelde 5 jaar, en hij de afkoopwaarde van dit contract wil zien belasten als kapitaal, dan moet hij eveneens het groepscontract afkopen. Koopt hij het groepscontract niet af, dan wordt de afkoopwaarde van zijn individueel contract niet belast tegen het gunstregime der kapitalen, maar wel volgens het regime der renten.

De verzekerde kan dus het groepscontract volledig ongemoeid laten en, in dat geval, zal bij het verstrijken van dit contract het verkregen kapitaal het speciale gunstregime der kapitalen ondergaan.

De Minister meent derhalve dat er geen reden is om de bepalingen van artikel 6 van het wetsontwerp te wijzigen, zoniet maakt men een nieuwe vorm van spreading van kapitalen om aan de belasting te ontsnappen mogelijk.

Deze verklaringen van de Minister bevredigen de stellers van de amendementen die deze laatste dan ook intrekken.

* * *

Door een lid wordt nog de vraag gesteld waarom de vrijstelling voor tijdelijke verzekering bij overlijden met afnemend kapitaal, krachtens artikel 3 van het wetsontwerp, slechts wordt verleend wanneer de verzekering dient tot dekking van een hypotheeklening afgesloten met het oog op het verwerven van een gebouw onroerend goed. Hij meent dat de vrijstelling ook zou moeten verleend worden wanneer het om landbouwgronden gaat.

De Minister antwoordt, dat dit voorstel een uitbreiding zou geven aan de thans bestaande fiscale voordelen, terwijl het ontwerp een beperking

Un échange de vues s'engage sur ce point. Le Ministre, estimant qu'il s'agit peut-être d'un malentendu, donne les précisions suivantes :

Les modifications que le projet de loi en discussion tend à apporter au régime des assurances-vie se rapportent uniquement aux contrats individuels prévus à l'article 30*bis*, 3°, des lois coordonnées, alors que les contrats de groupe sont régis par l'article 29, § 3.

En vertu de l'article 35, § 1er, 3e alinéa, des mêmes lois, les capitaux constitués tant par des contrats de groupe que par des contrats individuels sont taxées séparément (c'est-à-dire qu'elles ne sont pas ajoutées aux autres revenus professionnels) au taux d'impôt se rapportant à la rente résultant de la conversion de ces capitaux.

L'article 6 du projet de loi stipule que seront également considérées et imposées comme capitaux, les valeurs de rachat des contrats d'assurances sur la vie liquidées au cours de la période d'anticipation de cinq ans, lorsque l'assuré a anticipé au cours de la même année tous les contrats d'assurance pour lesquels il a bénéficié de l'immunité fiscale, donc tant les contrats individuels que les contrats de groupe.

Quelle sera la conséquence de cette disposition ?

Au cas où une personne souscrit un contrat de groupe et un contrat individuel qu'il désire racheter au cours des cinq années en question et qu'il souhaite que la valeur de rachat du contrat soit imposée comme des capitaux, il doit racheter en même temps le contrat de groupe. S'il ne rachète pas le contrat de groupe, la valeur de rachat de son contrat individuel ne sera pas imposée d'après le régime de faveur des capitaux, mais d'après le régime des rentes.

L'assuré est donc en droit de ne pas racheter son contrat de groupe et, dans ce cas, le capital versé à l'expiration du dit contrat, bénéficiera du régime spécial de faveur applicable aux capitaux.

Dès lors, le Ministre estime qu'il n'y a pas lieu de modifier les dispositions de l'article 6 du projet, sous peine d'aller au devant d'une nouvelle forme d'éparpillement des capitaux dans un but d'évasion fiscale.

Les déclarations du Ministre donnent satisfaction aux auteurs des amendements, qu'ils retirent en conséquence.

* * *

Un commissaire demande encore pour quel motif l'article 3 du projet n'accorde l'immunisation de l'assurance temporaire au décès à capital décroissant qu'au cas où l'assurance sert à couvrir un emprunt hypothécaire contracté en vue de l'acquisition d'un immeuble bâti. Il est d'avis que cette immunisation devrait être accordée également lorsqu'il s'agit de terres de culture.

Le Ministre répond que la mesure proposée aurait pour effet d'étendre les avantages fiscaux actuellement en vigueur, alors que le projet de loi

ervan beoogt. Zulks zou ten andere volledig in strijd zijn met het doel van de wet van 1951.

Een lid steunt de zienswijze van de Minister en verklaart dat het in vele gevallen verkeerd zou zijn in de huidige toestand de landbouwers aan te zetten tot aankoop van gronden.

* * *

De overgangsbepalingen, voorzien bij artikel 15, zullen zekere maatregelen noodzakelijk maken in samenwerking met de verzekeringsmaatschappijen.

De Administratie zal, volgens een verklaring van de Minister, het nodige doen om te voorkomen dat de belastingsschuldigen onwetend zouden blijven van de huidige wetwijzigingen, en om hun toe te laten zich tijdig in verbinding te stellen met hun verzekeringsmaatschappij om hun contract eventueel aan te passen.

De artikelen 3, 6, 8 en 15 werden met algemene stemmen aangenomen.

Artikel 4.

Volgens artikel 32, § 1, S.W.I. kunnen de inkomsten van een belastbaar jaar of boekjaar desgevallend verminderd worden met de gedurende de vijf vorige jaren of de vijf vorige boekjaren geleden bedrijfsverliezen.

Bedrijven die verliezen te dragen hebben, worden onder controle gebracht van een onderneming die grote winsten heeft verwezenlijkt. Door transacties als aankopen aan overdreven prijzen, verkopen aan veel te lage prijzen of andere voordelen aan de verliezende onderneming, wordt het winstoverschot van het hoofdbedrijf verminderd en kan het verliezende bedrijf geheel of gedeeltelijk de geleden verliezen opslorpen. Aldus ontsnapt een gedeelte van de winsten van het hoofdbedrijf aan de belasting.

Het artikel 4 legt de rem op zulke praktijken. De verliezen die gedekt worden door de abnormale voordelen, zullen niet mogen afgetrokken worden.

Artikel 4 werd met algemene stemmen aangenomen.

Artikel 5.

De interesten van leningen zijn op het huidige ogenblik belastbaar in de mobiliënbelasting tegen 18 % (15 % + 2 opdecimes) wanneer de belasting gedragen wordt door de schuldeiser, en tegen 11 % (10 % + 1 opdecime) wanneer zij wordt gedragen door de schuldenaar.

Door sommige bedrijven worden aan nevenbedrijven leningen toegestaan aan abnormaal hoge interesten.

In zulke gevallen, aldus het voorgestelde artikel 5, zal een bijkomende mobiliënbelasting van 40 % gevestigd worden op het gedeelte van de interesten dat 8 % jaarlijks overtreft.

Artikel 5 werd met algemene stemmen aangenomen.

visé à les réduire. Pareille mesure serait diamétralement opposée au but poursuivi par la loi de 1951.

Un membre, appuyant le point de vue du Ministre, déclare que, dans de nombreux cas, il serait inopportun, dans les conditions actuelles, d'inciter les agriculteurs à acquérir des terres.

* * *

Les dispositions transitoires prévues à l'article 15 nécessiteront certaines mesures à prendre avec le concours des sociétés d'assurance.

Le Ministre déclare que l'Administration fera le nécessaire pour éviter que les contribuables ne restent dans l'ignorance des modifications que le présent projet apportera au régime en vigueur, et pour leur permettre, en temps voulu, de prendre contact avec leur société d'assurances en vue d'un aménagement éventuel de leur contrat.

Les articles 3, 6, 8 et 15 sont adoptés à l'unanimité.

Article 4.

En vertu du § 1er de l'article 32 des lois coordonnées, les revenus d'une année ou d'un exercice imposable peuvent éventuellement être diminués des pertes professionnelles éprouvées pendant les cinq années précédentes ou durant les cinq exercices antérieurs.

Des entreprises subissant des pertes sont placées sous le contrôle d'une entreprise ayant réalisé de gros bénéfices. Des transactions telles que les achats à des prix surfaits, les ventes à des prix, beaucoup trop bas ou d'autres avantages accordés à l'entreprise déficitaire permettent à l'établissement principal de diminuer sa marge bénéficiaire et à l'entreprise déficitaire de résorber en tout ou en partie les pertes qu'elle a subies. Grâce à ce procédé, une partie des bénéfices de l'établissement principal échappe à l'impôt.

L'article 4 met fin à ces pratiques. Les pertes qui sont couvertes par les profits anormaux ne pourront être portées en déduction.

L'article 4 a été adopté à l'unanimité.

Article 5.

Les intérêts des emprunts sont actuellement soumis à la taxe mobilière qui s'élève à 18 % ((15 % + 2 décimes additionnels) lorsque l'impôt est supporté par le créancier, et à 11 % (10 % + 1 décime additionnel) lorsqu'il est supporté par le débiteur.

Certaines entreprises accordent à des entreprises annexes des prêts à des taux anormalement élevés.

Dans ce cas, l'article 5 du projet prévoit qu'une taxe mobilière supplémentaire de 40 % est établie sur la partie des intérêts dépassant 8 % l'an.

L'article 5 a été adopté à l'unanimité.

Artikel 9.

Dit artikel verlengt de termijn van 15 dagen voorzien voor de aangifte door de rechtspersonen en de verenigingen, groepen en gemeenschappen zonder rechtsbestaan, tot 30 dagen na de goedkeuring van de balans en de winst- en verliesrekening.

Artikel 9 werd met algemene stemmen aangenomen.

Artikel 10.

Ten einde de invordering van de verschillende taksen te verzekeren, worden de casino-uitbaters door dit artikel verplicht een zakelijke zekerheid of een persoonlijke borg te verstrekken.

Artikel 10 werd met algemene stemmen aangenomen.

Artikel 11.

In het bestaande regime moeten de aangegeven inkomsten in beginsel vóór de 31 maart van het jaar volgend op het dienstjaar worden belast, behoudens eventuele verlenging. Sommige belastingplichtigen die hun boekhouding anders dan per kalenderjaar voeren, verschuiven de afsluiting van hun boekjaar en trachten, door inzending van hun aangifte op het uiterste nippertje van de voorgeschreven termijn, de aanslag onmogelijk te maken.

Door het huidige artikel wordt bij de indiening der aangifte een termijn beoogd van maximum zes maanden gedurende dewelke de vordering of navordering van de verschillende belastingen kan gebeuren.

Artikel 11 werd met algemene stemmen aangenomen.

Artikel 12.

Door dit artikel worden de werkgevers die de loonfiches van hun werknemers niet op de bepaalde termijnen hebben ingediend, strafbaar gesteld. Eveneens worden de casino-uitbaters die verwaarlozen de vereiste borgstelling te geven, blootgesteld aan zekere straffen voorzien door artikel 77.

Artikel 12 werd met algemene stemmen aangenomen.

Artikelen 13 et 14.

Deze artikelen betreffen de belasting « aan de bron » van diegenen die geheel of gedeeltelijk door fooien worden bezoldigd. Het past, door een koninklijk besluit, een minimum te bepalen waarop de inhouding van het loon dient te gebeuren. Het bepalen van zulk forfaitair minimum is ten andere geen

Article 9.

Cet article prolonge le terme de 15 jours accordé aux personnes juridiques, associations, groupes et communautés sans existence juridique, pour la remise de leur déclaration et le porte à 30 jours à partir de l'approbation du bilan et du compte de profits et pertes.

L'article 9 a été adopté à l'unanimité.

Article 10.

Afin d'assurer le recouvrement des différentes taxes, cet article oblige les exploitants de casino à fournir une garantie réelle ou une caution personnelle.

L'article 10 a été adopté à l'unanimité.

Article 11.

Dans le régime en vigueur, les revenus déclarés doivent être taxés en principe avant le 31 mars de l'année qui suit celle de l'exercice, sauf prolongation éventuelle. Certains redevables qui tiennent leurs comptabilité autrement que par année civile, reculent la clôture de l'exercice social et essaient de rendre l'imposition impossible en remettant leur déclaration à l'ultime limite du terme prescrit.

Le présent article prévoit un délai maximum de six mois à partir de la remise de la déclaration, délai pendant lequel les différents impôts pourront être réclamés ou rappelés.

L'article 11 a été adopté à l'unanimité.

Article 12.

Cet article prévoit des peines contre les employeurs qui auront négligé de remettre en temps voulu les feuilles de salaire de leurs travailleurs. D'autre part, certaines des peines prévues à l'article 77 sont rendues applicables aux exploitants de casino qui auront négligé de fournir la caution exigée.

L'article 12 a été adopté à l'unanimité.

Articles 13 et 14.

Ces articles concernent l'impôt perçu « à la source » à charge des travailleurs rémunérés totalement ou partiellement au pourboire. Il convient de fixer par arrêté royal un minimum sur lequel se fera la retenue sur le salaire. La fixation d'un tel minimum forfaitaire n'est d'ailleurs pas une

nieuwigheid, daar een zelfde regeling bestaat voor de berekening van de te betalen bijdrage in de Rijksmaatschappelijke Zekerheid. Er wordt ook nog bepaald dat de patroon verantwoordelijk is voor de betaling.

De artikelen 13 en 14 werden met algemene stemmen aangenomen.

Artikel 16.

Dit artikel bepaalt de datums van inwerking-treden van de verschillende artikelen van de onderhavige wet.

* * *

Het ontwerp van wet is met algemene stemmen aangenomen.

Dit verslag is met algemene stemmen goedge-keurd.

De Verslaggever,
VAN LOENHOUT.

De Voorzitter,
A.-E. JANSSEN.

nouveauté, car il existe un régime similaire pour le calcul de la cotisation à payer à la sécurité sociale. Le projet de loi prévoit également que le patron sera responsable du paiement.

Les articles 13 et 14 ont été adoptés à l'unanimité.

Article 16.

Cet article fixe les dates d'entrée en vigueur des différents articles de la présente loi.

* * *

Le projet de loi a été adopté à l'unanimité.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
VAN LOENHOUT.

Le Président,
A.-E. JANSSEN.